

բունդներու անհետացումն եւ անտարբեր մնացել են ու կը մնան : Կը արդիւնք թէ հոս մեր քիթին տակ հայեր կան որ տա- կաւ լատինականութիւն վրայ են :

Իրաց այս վիճակն մէջ Իզմիր հայ- կաթոլիկներու համար լատինականութեան անցումը մէջ որոշ մէջ պիտի անհետան ուշ կամ կանուխ ամեն կաթոլիկ հայեր զորս լազը կը նետէ հոս :

Սակայն Հայ-կաթոլիկ արձանագրեալ տակաւին 250 տուններ կան : Երբեք եթէ կըսեն աւելին միայն լատինացի եկեղեցին կը յաճախեն մնացեալները կորուստէ ա- զատելու համար զիստ բոլորովին ուշ չէ թայց առ այս պէտք է անմիջական անո- բնութեանները ի գործ դնել :

Ամենէն առաջ անհրաժեշտ է եկեղեցի մը կառուցանել 3-400 հոգի պարունակե- լու : Հայի որովհետեւ Միսիթարեանց արդի անշուք մատուցող վանատան գեանախարկը գրեթէ մուկ եւ ցած մեծ սենեակէ մը աւելի ընդարձակ է, երեսակայացէր զա- նի Իզմիրի տօթագլին օրերու մէջ :

Այս եկեղեցին համար պէտք է ճար- պիկ եւ բանիւրուն քարոյնը մը կարգել եւսայն :

Ուստի Տ. Աղաբեան Պատրիարքին ու- չարութիւնը կը հրաւիրենք այս կենսա- կան խնդրին առաջին պայմանին վրայ :

Երկրորդ պայմանն ալ է Միսիթարե- եանց վարժարանին ազգային ուղղութիւն մը տալ, կամ դնել դռնէ Բանկալթիի վարժարանին վիճակին հաւասար : — այ- սինքն եթէ կարելի է ստիպողական ը- նել Հայերէնի եւ տոնմային պատմութեան աւանդուած : — Եթէ Միսիթարեանց ա- ռարիկն թէ այդ կիսով իրենց ուսա- նողներին շատը սիրտի մեկնին, մենք ի պատճառներին սա հարցումը պիտի ուղ- ղենք իրենց : Միսիթար արքայն իրենց թոյլ իր միաբնութիւնը ուխտած էր հայ թէ օտար մանկութիւնը կըթել, կամ թէ այժմ միսիթարեանց նպատակը օտարին ծառա- յել է թէ հայուն : Եթէ հայուն ծառայել է կարի սխալ քայլերու մէջ կը գտնուին, իսկ եթէ օտարին ծառայել է թող բա- ցարձակ ըսնի զայն : —

Այս կէտին վրայ ալ կը հրաւիրենք Տ. Աղաբեանի ուղղութիւնը որ այս անգամ ի ծոցայ ալ չօգտած լինելով թէն ցաւալի վիճակը, որ սիրեմը յուսով մէջ պիտի փաւրայ պէտք եղած դարմանը անօրինելու :

Այսպէս ուրախ եւ չարախ օրերն անընդհատ գրեթէ 48 ժամ յորդառատ անձրեւ տեղացին հիւսիսային սաստիկ եւ ցուրտ հողմոյ մը հետ : Անձրեւէն պատճառաւ վնասներ չէին տեսնուեր : այլ ականատես անձինք հետեւեալ ցա- ւալի գէպը կը պատմեն :

Վիզի գաւառակէն Մէնկէնէի կող- ուած վիւղէն, 35-40 տարեկան սայրորդ մը իւր 7-8 տարեկան աղջկան հետ ժա- ղաք արմուրք բերած ըլլալով, վերա- դարձին տեղատարաի անձրեւի մը կը բռնուի, այդ միջոցին զփաղաղարար սայնը ալ կը կտորի : Ինչո՞ք սայրորդը կ'ստիպուի իւր աղջկին ու սայն հոն թողնուի եւ զանազ կտորանք չինելու պէտք եղած ատաղձն առնելու համար, ճամբան շա- րունակական անձրեւին տակ խիտու- եղած եւ ցուրտ քամին ալ իւր ճակտին ուտելով :

Սայլին թողնուած տեղէն գրեթէ քա- ուոր ժամ հետեւեալ փոքրիկ աղջկիւր կը նշմարէ իւր հօր գլուխը, կ'սպասէ ու լատինականութիւն եւ անհամբեր : այլ ոչ որ կ'ըլլէ յերեւան, աղջկին որ սայլին Բէնիէի տակ կը զոգողալի : Կըստովորէր գէպի իւր հօր երեւցած ճամբուն ուղղութիւն : Բայց ինչ կը լինի իւր զարմանքն, սասկումն ու ցաւն, երբ կը տեսնէ իւր հայրն գե- տինը բռնուած անկեղծան եւ սառած : Ի զո՞ր կ'ողորայ, անձրեւոյն եւ ցրտին տակ ակոյսներն իրար զարնելով : զուլէ այդ խեղճ արորածն ալ իւր հօր բախտին վի- ճակակցէր : սակայն բարեբախտաբար զիս- ղաւորով նոյն իսկ սառած սայլորդին եղ- լարն կ'անցնի նոյն ճամբէն, կ'առնու- աղջկին ու իւր հօր դիակն եւ սայլով շարաթ օր քաղաքն կը բերէ :

Քաղաքապետական բժիշկը զննելով կը տեսնէ եւ կը հաստատէ թէ թրջուած ըլլալովն ցրտէն սառած է : Դիակնու- թեան վերջը դիակն իւր գեղը կը փո- խաղաղուի :

Վ Բ Ի Պ Ա Կ

Երէկ պաշտօնական լուրերու մէջ ար- պագրական միապետի զրուած էր թէ Ռուսիոյ Էֆէնտի անուանուեցաւ Եւրո- պիոյ կառավարիչ : — պիտի ըլլայ Եւրո- կիոյ կառավարիչ :

ԴԵՄԲԵՐ

ՇԻՔ ԵՐԻՏԱՍԱՐԳԻ

Շէ-է-Է-Է-Է-Է-Է-Է կը կոչուի այն արա- բաճի որուն տեսակաւն է գեղեցիկ երե- ւալ : Երեք տեսակ չիք երիտասարդ կայ, գեղեցիկ, միջակ եւ սղեղ : Վերջին տե- սակն ամենէն աւելի բարձրագիւ է :

Շէք երիտասարդին ամենէն սիրական լանդին են . . . Իր գէմըր եւ իր հայելին եթէ կարենաւ, կ'անթել մը պիտի վա- ռէր իւր գէմըրն առջեւ զոր կը պաշտէ : Իսկ հայելին, պղտիկ կոչու հայելի մը որ իր զրպանն է միշտ, օ՜հ, էտ'իւր, ըն- կե՛ր մը, եղբայր մըն է այն : Իր սեն- եակին խորհրդապահ առանձնութեան մէջ մտերմական խօսակցութեան ժամեր ու- նի անոր հետ, համբոյրի մը չափ քաղցր : Իր վարդաթուր չրկեմք թաւ- կայ տիկին որ ժպիտի մը մէջ բա- ցուելով երեսան կը հանէ ակոյսներու թա- քուն մարգարտաշարն, ու սեւ արուես- նանց տակ թաւալող բերեւոր խորին նայուածքն, եւ նրբաթիւ պիտեկուն կը- կին ցայտքն, եւ մորթին թափանցիկ ը- պիտակութեան, եւ այն արձանագործու- թեան հրաշալիքն որ քիթին է, այս ա- մենն հայելին ցոյց կուտայ չիք երիտա- սարդին, որ ի վարձատրութիւն անոր կ'ուղղէ իր ամենէն սրտազին եւ ամենէն անուշ նայուածքներն :

Շէք երիտասարդը մեծ զգուշութեամբ կ'ընտրէ իւր ուտելիքը : ամենէն համեղ կերակուրն իսկ իր ստիւն չորս չղըտներ եթէ մորթին համար վնասակար է : Ակոյսներուն վրայ գուրգուրանքով խը- նամբ կը ստնի, ոչ առողջական տեսա- կէտով, այլ որպէս զի իր ստատիպեղ ժպիտը չձածկուի :

Շէք երիտասարդն ամենէն հուս հպա- տակն է նորաձեւութեան քրահաճողնե- րուն : այսօր մագիքը խղճանակաձեւ կը- րել կուտայ, բայտ սովորութեան : Թե- րեւս վաղը երկայն խորձերով ուսերն ի վար կ'սխալէ, եթէ նորաձեւութեան այդ- պէս սղանքն : Այսօր լայն ու թոյլ բան- թալուն կը հագնի, բայց դեռ երէկ երկու լաթէ խողովակներ էին որք իր արունդնե- րը կը կաղապարէին :

Շէք երիտասարդն ունի տանն եւ վեց փողկապ, տասը բաճկոն, չորս կօշիկ, եօթը գաւազան, ութը բանթալոն, հինգ բալթօ, եւ իր միակ երազն է այս թի- վերը բարձրացնել :

Շէք երիտասարդը զրպանը բաճախ օգտէր փոխադրող դրամաբիշ քաղաքումը մը ունի, ուստիտուն, նախաձեւ, չը- նորալիք քաղաքումը մը զոր իր տունը օ- րերով ուսումնասիրած է : Իր ժպիտն եւ իր բարեւը, զորս ամէն առաւօտ իր պա- տի հայելին տալէս կ'ազատուի կը փորձէ, կատարելապէս հմայելէ նա :

Շէք երիտասարդն իր հրապրներէն թովկալ կը կարծէ թողոր այն աղջկանին որք ճակտն պատահմամբ իրեն կը զոր- նուին կամ կը քուլին : Եւ եթէ մէկ իր անցած ատենը սայլին դառնայ կամ եւ տեւը նալի, «գիւս փառնու համար է» կ'ընէ միտքէն : Բողոքը թողոր փոփոխութիւն իրեն կը ժպտին, եւ ամեն խօսողներն իր վրայ կը լսային :

Շէք երիտասարդին խօսակցութիւնը անվերջ չարք մըն է սիրային յաղթա- նակի պատմութեանց : յօժարակամ կը ցուցնէ այն սիրատուներն որք իրեն զը- կուած են : Աստուք պատուանանքի պէս բաներ են իրեն համար :

Շէք երիտասարդը կ'արձաւարէ այն ամեն մարդկին որք չիք չեն, եւ կ'ստէ այն ամենին որք չիք չեն :

Շէք երիտասարդը թատրոն կ'երթայ ինչպէս իր տեսնու համար : Խաղէին բան մը չ'առնելով, արարուածներու ա- տեն կը ձանձրանայ, կ'ուղէ որ մինչեւ վերջը միջնարար ըլլայ, որպէս զի իր հաղթանքն ու մորթի արժէքն :

Շէք երիտասարդը քիչ կը կարգայ, աչքերուն փայլը չկործնեցնու համար : Եւ եթէ կարգայ, վէպեր են միայն, որք եւ նախաձեւութեան գաւազներն են իրեն հա- մար :

Շէք երիտասարդը չսիրեր, վախ- նալով որ . . . կը նիհարայ :

ՅԱՆԹԱԶԻՐ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Անցադրի անանիկալ ջնջումէն առաջ, շատ խօսուեցաւ երբեակնի- ղակակցութեան մասին, այն պարտ- զայնց վրայ յորս դաշնակցիք իրա- բու օգնութեան պիտի հասնին եւ այն գուռերուն վրայ որք բայց թող- ուած են որպէս իւր երեքէն մէկը կարենայ փախչել թա-ճէ հաստատած էր թէ, Յրանձ-ձօղէֆ կայսեր խնդ- րանօք, նիդակակցութեան դաշնա- գիրը փոխած էին ի Շվարձաւ : ա- պագային երկու պարագայի մէջ

միայն դաշնակցաբար պիտի գործեն ըստ այդ թերթին, եթէ Յրանտ Կերմանից կամ Խաղալի վրայ յար- ձակի, կամ եթէ Ռուսիոյ Աստուրի վրայ յարձակի :

Ուրեմն Ռուսիոյ եւ Կերմանից միջեւ պատերազմ մը պիտի չափուէ Աստուրիան եւ Խաղալիան բանակը շար- ժուն վիճակի մէջ դնելու եւ պատե- ռաղիկ ելլելու : Այս գիտարկութիւնն ամեն լրագրաց վէճի նիւթ տուած է : Քիչ ծանօթ լրագրի մը մէջ ան- տես անցած է շատ կարեւոր գիտա- ղութիւն մը որ, խնամով հաւաք- ուած տեղեկութեանց համեմատ, բացարձակ ճշմարտութիւնն ըլլալ կը թուի :

Ինչ-ի թերթը կը պատմէ թէ ի- ռաւ է որ երբեակնիդակակցութիւ- նը պաշտպանողական է, թէ իրաւ է որ դաշնակցիք իրարու պիտի օգ- նեն միայն երբ մին յարձակում կ'ըն- թայց կ'աւելցնէ թէ, Պ. Բրիտի ի Յրկարիքսուրէ վերջին այցելութեան միջոցին, երկարօրէն վիճեցին յար- հա՞ բառին խմատին վրայ : Պէտք էր երկրին մէջ արշաւա՞նք մը հա- կնալ կամ պէտք էր պատերազմ մը յարկութիւն մը հասկնալընդիպել կարե- լոր է որովհետեւ դաշնակցիք կ'ընէ թէ երեք տէրութիւնք պարտաւոր են «օգնել յարձակման պարագայի մէջ» :

Երկար բանակցութիւններէ յե- տայ, որոշուեցաւ որ նիւթական յար- ձակումը անհրաժեշտ չէր սրալէս զի դաշնակցի տէրութիւններն ստիպ- ուէին իրարու օգնել : Ամեն գիւսանա- գիտական գրութիւնը իրենցմէ մին նիւտէ իւր պատերազմ յառաջ թե- ռող միւս երկուքը կը ստիպէ ինք- ղինքը վստահել մէջ կարծող դաշ- նակցին օգնել : Դիւանագիտական ա- մեն ընթացքը զոր երեք պետութիւն- ներէն մին սկսած է ու եւ ուղղու- թեամբ մը, Ամենքը պիտի շարու- ծանուցալի մը իրենցմէ միայն ըս- պառնայ եւ այդ դաշնակցիք պա- տերազմ յայտարարէ, միւս երկուքը պարտաւոր են անոր հետեւելու, քանի որ բարոյական յարձակումը դաշնակցի պետութեան կողմէն չէր գար :

Սակիւ շատ ճշմարտանման է, եւ շատ հաւանական է որ Պ. Բրիտի նպատակն է այս դաշնակցիքն տա- ռածման որ մեծապէս կը փոխէ եր- րեակնի նիդակակցութեան կարեւորու- թիւնն ու նպատակը : Այլ թող չըսն թէ միայն պաշտպանողական է Բա- նի որ իրաւունք կ'ուղէ ունենալ իւր յարձակում նիւտելու ինչ որ նիւ- թական յարձակում է, ալ ինչ ը- լալը կը հակադրուի : Եւ քանի որ ի- ռաւունք կ'ունենայ յարձակելու ա- նոնց վրայ որք երեք դաշնակցիքնե- րէն միայն անհաճոյ թուող գիւսա- նագիտական ծանուցագիր մը կը զրկէ, դժուար է տարակոյս ունենալ այդ դաշնակցի մասնաւոր նպատա- կին եւ զայն կ'ընէ ունորդել տը- ուող խաղաղական ոգւոյն վրայ :

Ինչ որ Պ. Պենիկի գրէին կ'ըլլէ մասնաւոր ուշադրութեան արժանի է : Պ. Պենիկի մեծ տեղ մը բռնած է եւ կը բռնէ Խաղալիան քաղաքա- կանութեան մէջ : Փիլիսոփայ, պատ- իաբան, իրաւագէտ, յաճախ գրիչը ձեռք կ'առնէ եւ թէ եւ զայլապէս ներքին երբեմն խառնաշփոթ են եւ եր- բեմն ալ եղական, իր զրուածները գրեթէ ամենն ալ խորապէս մտա- ծել կուտան եւ թանկագին տեսու- թիւններ եւ տեղեկութիւններ կը պա- լունակեն :

Նօ՛ւ- Անթիօնի մէջ հրատարակած յօդուածն որուն տիտղոսն է «Եւրո- պական կապութիւն եւ խաղաղու- թիւն», շատ ուշադրութիւն դրաւող յօդուած մըն է :

Հաստատուէ յետոյ թէ, Նաբո- լէօն Աի անկումէն ի վեր երբեք

բերաւ ուժն այնչափ տեղ չէր բռնած որչափ մեր առեւեր, Պ. Պենիկի կ'ու- ուանաւորէ եւրոպական հանրա- լին գործոց վարչութեան վրայ աղ- դեցութիւն ունեցող տարրերը :

Պ. Պենիկի համեմատ, Եւրոպայի կապութիւնը այժմ աւելի գէշ է քան չորս տարի առաջ եւ կը յայտարարէ թէ գլխաւոր յանցանքը Կերմանից է, որ Յրանտէն իրենց Ալլաւն ու Լօրէնքը «Ոչ մէկ ժողովուրդ որուն պատմութիւնը տեղ մը ունի աշխար- հիս մէջ պիտի գոհանար 1870ի պա- տերազմին պէս պատերազմի մը ար- գիւնքներէն, եւ Յրանտաւ աւելի ի- ռաւունք ունի իր կորուստած նահանգ- ներն եւս պահանջելու քան մենք Լօմպարդիան, Վենետիկն եւ Հռոմն ուղեւոր» :

Եւ սակայն ոչ միայն պատերազմ չուղեր, այլ կ'ընէ թէ պէտք է կա- ռելի եղածն ընել անոր առաջին առ- նելու համար : Եւ ատոր միջոցն է, իրաւարարներու դատաստանին դի- մել փոխանակ գէնքերով ամէն բան որոշելու : Պ. Պենիկի կը կարծէ թէ խաղաղութեան միջադպրային մասնա- խումբի մը ի Հռոմ գումարումը կ'ըլ- նայ լաւ արդիւնքներ ունենալ :

«Թերեւս երիտասարդներ կան, կ'ընէ, որք պիտի կարծեն թէ ձե- լունիկ տեսական մըն է ասիկա : Բայց այդ երիտասարդները զառամ- եալ են : Ընդհակառակն, տեսա- կան մըն է զոր պէտք է յոտին կանգնել : Եւ մէկ կողմէ Ժողովուրդ- եան խիղճը, միւս կողմէ քարք միտ- քերը պարտին ասոր աշխատիլ եւ գործակցել : Եթէ պետական մար- դիկ իրենց նախապաշարմանց խա- լարին ու անցելոյն տօգոյն յիշատա- կաց մէջ դեբիւտը միայն գիտեն, ինչո՞ք անոնք այդ վիճակին մէջ մնան : Պատմութեան մէջ առաջին անգամ չէ որ լայն անոնց աչքին կը վայլի այն կողմէն ուսկից ամենէն քիչ կ'ը- նեն : Եւ անոնք անոնց համար» :

ԼՈՒՐԵՐ

Գ Ե Բ Մ Ա Ն Ի Ա

Սթրազբուրգի կը գլեն : Կաճակի պէս տարածուեցաւ այն լուր թէ անցադրը ջնջուած է : Այս լուրն յառաջ բերած պարտին այնքան սա- տիկ կըսէ որքան պատճառած դոհուա- կութիւնը, որովհետեւ, թէեւ յոյս մը կար, բայց տարակոյսով կը սպասէին, եւ ոչ այնչափ կանուխ :

Սակայն կասկածներ պակաս չեն : Եւ իրաւունք կը հարցնեն ինչո՞քն թէ ինչ չարթութիւնն այդ որոշումին ծնունդ տուած են եւ ինչ կը ծածկուի անոր տակ :

Բօթե՛ք-Բօթե՛ք Բ. Ալբրեքտ-Բիլ խոր- ջըղութեանց վերջին պարբերութիւնէն կը հասկնալ պարտին թէ օտարականաց վրայ ամենախիտ հակողութիւն պիտի ըլլայ այսուհետեւ Ռուսիականութիւնը պի- տի փայլի առաւել քան երբեք, Հոկտեմ- Բերս Եւրոպայի է թէ երկրորդ մտնել վիւ- ըն պիտի ըլլայ, բայց հոն մնալը պիտի աւելի դժուարանայ :

Այս նախազգացումներն, որք բոլոր- րովին անբնական չեն, կը վրդաւրդն այժմ Ալլաւնիցութեան ուրախութիւնը :

Իսկ Յրանտական լրագրաց մէջ այս մասին հետեւեալ կերպով կը խօսուի : Կ'երեւի թէ այս որոշումը արուած է ոչ թէ միջադպրային պատճառներու համար, ոչ թէ Յրանտի ցուցնելու համար անոր հաճելի ըլլալու փափաքը, — ինչպէս որ թուած է միաբնո հողիներու, բայց մի- այն ներքին պատճառներու համար եւ Պատի մեծ-գուրդին խնդրանաց վրայ : Մեծ-գուրդը, որ Ալլաւնի մէջ շատ ան- զամ կեցած է, զարուրեր է այն առեւտ- րական տաղանակէն որ կը արէ վերին Ալլաւնի արուեստագործական մէջ քան զաւանակներու մէջ եւ որ կը սպառնայ ոչ միայն ամբողջ պետութեան մէջ տա- ռածուիլ, այլ եւ սահմանակցի Կերմա- նական նահանգաց մէջ :

Վաճառականներն այդ տեղերէն կը փախչին : ամերիկեան յանձնարարութիւն- ներն որք մեծ մասամբ Միւլհաւաղը կ'աղ- րեցնէին, գրեթէ ամենքն ալ այս տարի պակաս են, եւ կ'երեւի թէ այս տագ- նաբն յառաջ եկած է որովհետեւ Ամն-

րիկացի ճամբորդները անցադրի ձեւակեր- պութեան չեն ուղած հնազանդիլ եւ նա- խնարար են ուրիշ տեղ սպասելու իրենց գործերը : Մեծ-գուրդին զանգառներ տեղացած են, զփոխութիւնն հետդնեալ անած է, եւ կայսեր ալ իմաց արուած է : Ալլաւն-Լօրէնի իշխանութիւնը որք երկար առնէ ի վեր դուրսին թէ որչափ Ալլաւն վնասակար էր անցադրներու գրութիւնը, առիթէն օգուտ քաղելիննոր գիտեմքներ ընելու համար եւ կայսրն ու արագագրեց հրամանագիրը : Հիմալ խնդրը գիտնալու վրայ է թէ ինչ կերպով պիտի գործադրեն նոր կաղապարութիւնները, եւ եթէ տեղեկութիւն իշխանութիւնները խառնութեամբ պիտի հետեւին հրամանա- րին, թերեւս այս փոփոխութիւնն շատ բան մը չ'աճած չ'ըլլան զանգառողներ :

Կը կարծուի սակայն թէ կայսեր ը- րած որոշումն, առանց մեծ կարեւորու- թիւն ունենալու, նշանակութիւնէ զուրկ չէ : Կարծիք կայ թէ յոռետեղադրաբար- ները քիչ առնեն պիտի վերջ գտնեն եւ թէ Քաթիլիլի նախարարական ամեն բան ըրած է այդ նպատակին հասնելու համար : Բայց այս խնդրոյն մէջ, ինչպէս ուրիշ խնդրոց մէջ ալ, նորէն վարուած է այն դիւտարական նախադրութեան որով կ'ընդունի իր վիճակին բոլոր հրաման- ները : Կը կարծուի նաեւ թէ նախարա- պետը կրնար մինչեւ մէկ աստիճան ար- գիւր չ'ընթերցի թափալանակութեան հրատա- րակութիւնն որով առաջ նմանօրինակ ու- ըրի թափալանակութեան արտասանուած են որ որք անմասն են մեզ, որովհետեւ նախարարապետը հակառակ կայսերական դաշինքին կամաց, զաղտնի պահած է զա- նոնք : Եւ այդ պատճառաւ բաւական ան- յուսալի փոփոխութիւններ կրնան ըլլալ պաշտօնէնց :

Վիլհելմ Բ. ջնքեր իր նախարարնե- րուն որ իրմէ աւելի հետաքնն ըլլան : Պիլմարք իշխանին անկումն այն օրը ու- թուեցաւ երբ Վիլհելմ Բ. տեսաւ որ նախարարական իրաւունք ունէր երկ- րորդ անգամ Սէն-Բէթթիսպուրի երթին իրեն արգիլելու : Պ. որ Քաթիլիլի իրա- ւունք ունէր հակառակորդ դիւտարական թափալանակութեան նախարարութեան ան- կումը պիտի չուանայ եւ Պերլինի եկած տեղեկութիւնը հաւանական կ'ընեն վա- լտեալ կոմսին վերական պատուով բարձ- րացուել : Ամեն պարագայի մէջ, քա- ղաքական աշխարհին զգացումը, թէ ի տեղեկութիւնն անոնց համար : »

Ա Ն Գ Ի Ի Ա

Ի Լիվերուլ մասնաւորական մղիկի մը կայ որուն մէջ ամեն կիրակի քարոզ կը խօսուի :

ՍԷՃ ԳՈՂՈՂ ԲԵՐԱՅ, ՀԱՄԼԱՅ ՉԱՐԵՐ

ՓՈՒՆԶ

ՀԱՍՏԱՏՈՅԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Ս. ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ

Սոյն գրքից սահմանափակ լինելով նախ-
նական կարգաց ընթերցանության և ի
մասնաւորի արտասանութեան (recitation)
զգալի պահանջներ կը լինուին: Արդարեւ
բարձրագոյն կարգաց համար նոյն նպա-
տակին յատկացնել կան շատ մը հաւա-
քածոյք, սակայն փառք նորարարութեան
հակերտաց հաստատութեան յարմար,
զուարճալի և հրահանգիչ առակներով,
երգերով, մանրակերպերով և զիտական
օգտակար տեղեկութեամբ փոքրիկ տղոց
սիրելի գրքով մ'է:

Վարձարանաց վերադարձման առթիւ
կը յանձնարարենք Փառքը դպրոցաց վա-
րիներուն:

Գին 2 րու. 20 օ. 20

Կեդրոնատեղին է Մարգարիտան դրա-
տուն Մերձան Զարը, Կ. Պոլիս:
Հոն կը դասուին նաեւ Ս. Գրաթանի
ուրիշ գործերն: ՎԱՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԱՆ
ԿԱՆՑ (Իրանի Արքեպիսկոպոս) Մասն Ա. և Բ.
որք ի պէտս թրքախօս Հայոց:

Գ. Ե. ՍԵԼՎԱՃԵԱՆ

ԲՈՒՆ ՊՐՈՒՍՏՈՒ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
Պարտաւոր, Հաւատ, Ձեռք և այլն: Հարա-
նեկան օժիտներու և այլ պիտոյից հա-
մար մասնաւոր խնամք պատրաստելու:

ՅՈՑԻ ՉԱՓԱՌՈՐ ԴՆԵՐ

Միջոցաւ բնական համար մասնաւոր
դիտարկութեան:

Դիմել ՍԵԼՎԱՃԵԱՆ վաճառատունը,
ԳԱԼԱԳՃՂԱՐ ՊԱՇԵՆ, ՍԵՔԵՐԻՆ ԽԱՆ,
ՎԱՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻՒ 16

Ամեն ամիսը որք պէտք կ'ըզան ժա-
նացոյց դնելու մեծարանակ ի՞նչ փոքրա-
քանակ, թող փութան դիմել ՍԵԼՎԱՃԵԱՆ
վաճառատունը, Մանուկ փաշայի զուլիս
թիւ 3:

Մինչեւ 4 ֆրանք սկսեալ ժամացոյցը
Գաւառաց հետ յարաբերութիւնը
3 9-15

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇՏՈՒ ԳԻՏ

Ներդրումը կառուցող
համարադրութեանը
կառուցման

Ժ. Վ.	Բ. Վ.	Բ. Վ.
1 05	Բէնարիկ դաշոյ	2
2 15	Պիլէճիկ դաշոյ	24
4 10	Բէնարիկ դաշոյ	4
6 20	(Համապատասխանող)	
7 35	Նիկոմիդիա դաշոյ	26
8 50	Բէնարիկ դաշոյ	6
10 30	Բէնարիկ »	8
11 30	Բէնարիկ »	10
	Հայտնի բնութեան	
1 40	Բէնարիկ և Երզն	4
3 40	Բէնարիկ և Երզն	3
5 40	Նիկոմիդիայէն և Երզն	23
7	Բէնարիկ և Երզն	5
8 10	(Համապատասխանող)	
9 25	Բէնարիկ և Երզն	7
11 05	Պիլէճիկ և Երզն	25
12 05	Բէնարիկ և Երզն	9

ԴԱՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏ

Կրթական օրեր
Կրթական օրեր

Ժ. Վ.	Բ. Վ.	Բ. Վ.
12 45	12 45	12 15
12 45	12 45	12 15
1 30	2 15	—
2 15	—	—
2 45(3)	3 —	—
3 —	3 45	3 —
3 45	4 30	4 —
4 30	5 30	5 —
5 30	8 —	6 —
7 15	9 45	7 15
9 15	10 —	9 —
10 —	10 35	10 —
10 45	11 20	11 —
11 30	12 —	12 —
12 —	—	—

(3) Այս երկու եկամուտները կ'ընդգրկուին շրջա-
նաւոր պիտոյի կատարման:
(4) Առաջինը կ'ընդգրկուին երկու եկամուտները և երկ-
րորդը 15 էն սկսեալ ժեյ քառասուն վերջը պի-
տոյի կատարման:

ՏՊԱՐԱՆ

ԹԱԳԻՈՐ ՍԱՆՃԱԳՃԵԱՆ

Մեծ Փողոց Բերայ, Հայկ. ցարը (Cité d'Alex)

Տպարան այս անգամ կ'ըզայ մանուկանց Արգոյ Հասարակութեան և իւր
բազմաթիւ յանձնարարութեան թէ, սպազմեալ ճարտարական և մանրագործական վերա-
բերեալ ամեն ինքնուրուշ զարգացող (ինչպէս ցարը տպագրութեան է), և
հարաւոր եւրոպական գործիքներով կ'ըզայ արտադրութեան (ինչպէս այժմ
ՀԱՅԵՆԻՔ), Գրքեր, Տեսարաններ, Հաւանդոյց, Տեղեկագիրք, Տեղաբերական,
Նամակագրութեան, Հաւանդագիրք, Բնականագիրք, Մանուկանց, Մանուկանց Եւրոպայ:

ՄԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՈՒՄԵՆԱԿԱՆ ԱՅՏԵՐԱՐՈՒՄԻ

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԱՅՏԵՐԱՐՈՒՄԻ ԵՒ ՀԱՆՁՆԱՆ ՏՊԱՐԱՆԻ ԹԻՒՆՔ ՊԱՏԱՐԱՆԱՐԻ

Ստիպողական սպազմեալ ճարտարական համար ՏՊԱՐԱՆՈՒՄԻ զիտերներ
և կիրառելի օրերն ևս բաց է:

ՍԱՄՓՍՈՆ

ՈՅԺ, ԿՈՐՈՎ, ԿԵՆՏՐՈՆԻԹԻՒՆ ԵՒ ՆՈՐՈԳՈՒՄԵՆ ՄԱՋԵՐՈՒ

ՊԱՏԱՐԱՆՍԵՆԱԿԱՆ ՍՈՐԱՅԵԱՆ ՅԵՂԲԱՐՑ

Սոյն դէպքի զլիար մագեր, մօրտա և պիտոյի զօրացնելու, երկարելու և անցա փաշոյ
տեղեկանելու, արմատներուն հիւսնողութիւններն զարմանելու մասին տեղական փորձերով
իւր տեսակին մէջ տպագրութեան տարաբնուի ինքնուրուշ համարան անցած է:

Դեղագործ Սարաւեան եղբայր ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՔ յոյսիսիք են Բոյս Սարաւեան (Սար-
տարաւեան) և այլ՝ զնախաճառ են խրեանց տպագրութեան համար, նմանապէս
ՍԱՄՓՍՈՆ ևս պիտի արժանանայ սոյն պատուով, յրազնելով կատարելապէս այն փաշազը
որ ունի պատուարժան Հասարակութիւնը մասնաւորապէս սոյն օգտակար պատուարժան
մասին:

Մեծ յաշտութիւն, յորք զոնողութեան տպագրութեան:

ԿԵՆՏՐՈՆԱՍԵՆԱԿԱՆ ԵՒ

Ա. Ի Պոլիս, Պաշտօն-գործ, Սուրբ Համբ, Բիւլիս Աշիւ ԵՔԵՆԻՍ ԽԱՆ ԹԻՒ 10,
Բ. Ի Խաշիւ, Դեղագործ Սարաւեան եղբայր: 10-20

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՆԱԿԱՆ Կ. ՊՈԼՍՈՆ ԵՒ ԳԻՏԻՑԻՔ—ՉԷՐՄԵՃԻՒ

Սկսեալ ի 1 ՄԱՅԻՍ 1891, մինչեւ յոր անօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍՈՆ ԳԻՏԻՑԻՔ—ՉԷՐՄԵՃԻՒ

ԲՈՒՄԱՆԱՐԱՆ ԿԱՌԱՄԱՐՈՅ

6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50	
ԱՌԱՌՈՅ												ԵՐԵՎԱՆ											
Կ. Պոլիս...	Գործարար...	Երկրի գործ...	Տարածութեան...	Երկրի գործ...	Մարտի գործ...	Ա. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս.	Գրքերի շուկա...	Կ. Պոլիս...	Գործարար...	Երկրի գործ...	Տարածութեան...	Երկրի գործ...	Մարտի գործ...	Ա. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս.	Գրքերի շուկա...	Կ. Պոլիս...	Գործարար...	Երկրի գործ...	Տարածութեան...	Երկրի գործ...	Մարտի գործ...	Ա. Ս. Ս. Ս. Ս. Ս.	Գրքերի շուկա...
3 00	3 30	7 15	7 50	8 35	9 10	9 10	10 30	11 10	11 30	12 10	1 30	2 10	2 30	3 10	3 30	4 10	4 30	5 10	5 30	6 10	6 30	7 10	7 35
3 09	3 39	7 25	8 00	8 45	9 20	9 20	10 40	11 20	11 40	12 20	2 40	3 20	3 40	4 20	4 40	5 20	5 40	6 20	6 40	7 20	7 40	8 20	—
6 13	—	7 29	—	8 46	9 12	9 12	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 23	2 43	3 23	3 43	4 23	4 43	5 23	5 43	6 23	6 43	7 23	7 48
6 19	—	7 35	—	8 51	9 18	9 18	10 49	11 19	11 49	12 19	1 49	2 29	2 49	3 29	3 49	4 29	4 49	5 29	5 49	6 29	6 49	7 29	7 54
6 23	6 48	7 40	8 22	9 18	9 55	9 55	10 21	10 55	11 24	11 55	12 24	1 55	2 24	2 53	3 23	3 53	4 23	4 53	5 23	5 53	6 23	6 53	7 44
6 34	6 59	8 05	8 39	9 06	—	—	10 06	—	11 6	11 36	12 06	—	2 06	2 36	3 06	3 36	4 06	4 36	5 06	5 36	6 06	6 36	7 06
6 43	7 08	8 14	8 49	9 15	—	—	10 15	—	11 15	11 42	12 15	—	2 15	—	3 45	—	5 15	5 48	6 15	6 48	7 17	7 48	8 20
—	—	—	9 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ԳԻՏԻՑԻՔ—ՉԷՐՄԵՃԻՒ Կ. ՊՈԼՍՈՆ

ԲՈՒՄԱՆԱՐԱՆ ԿԱՌԱՄԱՐՈՅ

5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	51
ԱՌԱՌՈՅ												ԵՐԵՎԱՆ											
Գրքերի շուկա...	6	—	6 50	7 18	7 45	—	—	9 30	—	—	10 30	11 27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ա. Ս. Ս. Ս. Ս.	6 10	7 10	7 29	8 06	8 40	—	—	9 40	—	—	10 40	11 37	12 54	1 10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Մարտի գործ...	6 22	7 12	7 43	8 18	8 54	9 26	9 53	10 26	10 53	11 53	12 44	1 23	1 53	2 26	2 53	3 24	3 53	4 24	4 53	5 23	5 52	6 22	6 52
Մարտի գործ...	6 26	7 16	7 48	8 23	8 57	9 29	9 57	10 29	10 57	11 57	12 48	1 27	1 57	2 29	2 57	3 28	3 57	4 28	4 57	5 27	5 56	6 26	6 56
Տարածութեան...	6 32	7 22	7 54	8 29	9 03	9 34	10 03	10 34	11 03	12 03	12 54	1 33	2 03	2 34	3 03	3 34	4 03	4 34	5 03	5 33	6 03	6 33	7 03
Գրքերի շուկա...	6 38	7 28	7 58	8 27	9 03	9 38	10 08	10 38	11 08	12 08	12 58	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 08	4 38	5 08	5 38	6 08	6 38	7 08
Կ. Պոլիս...	6 46	7 34	8 07	8 55	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 06	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 16	4 46	5 16	5 46	6 16	6 46	7 16

Փոքր ծառերն անտառի կ'ընդունուին ամեն կատարելի մէջ, իսկ մեծ ծառերը Պոլսէն Մարտի գործի կ'ընդունուին: Հետեւ կ'ընդունուին միւս բանոց
կատարելի մէջ միայն կ'ընդունուին: Թիւ 1 և 2 կատարելի մէջն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վաճառք, միւս կատարելի մէջն ունին միայն
Բ. և Գ. վաճառք:

ԱՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

1891 Սկսեալ 8/20 էն սկսեալ

ԵՐԹ

ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ	2	24	4	26	6	8	10	ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ
ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ	ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ	ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ	ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ	ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ	ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ	ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ	ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ	ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ
ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ	1 05	2 45	4 10	7 35	8 50	10 30	11 30	ԿԱՌԱՌՈՒՄԻ ԹԻՒ
Հայտարար փառք	1 45	2 57	4 47	8 13	9 26	11 05	12 05	Հայտարար փառք
ԴԵՂԱԿ ԹԻՒՆՔ	1 51	—	4 53	8 20	9 32	11 11	12 11	ԴԵՂԱԿ ԹԻՒՆՔ
Ֆէնէր Զեյնէ	1 53	—	4 55	8 22	9 34	11 13	12 13	Ֆէնէր Զեյնէ
ԿԵՆՏՐՈՆ	1 56	—	4 58	8 25	9 37	11 16	12 16	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	1 57	—	4 59	8 26	9 38	11 17	12 17	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	2 01	—	5 03	8 29	9 42	11 21	12 21	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	2 02	—	5 04	8 31	9 44	11 23	12 23	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	2 06	3 12	5 07	8 34	9 47	11 26	12 26	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	2 08	3 14	5 10	8 36	9 50	11 29	12 29	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	2 10	3 16	5 12	8 38	9 52	11 31	12 31	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	2 15	3 22	5 17	8 43	9 57	11 36	12 36	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	2 23	3 32	5 25	8 55	10 05	11 44	12 44	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	2 25	3 34	5 28	8 58	10 08	11 47	12 47	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	2 35	3 46	5 38	9 10	10 18	11 57	12 57	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	2 38	3 49	5 40	9 13	10 21	12	—	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	2 45	3 59	5 47	9 23	10 28	12 07	1 07	ԿԵՆՏՐՈՆ
ԿԵՆՏՐՈՆ	—	4 09	—	9 33	—	—	—	ԿԵՆՏՐՈՆ